

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

फळ पिकांचे सुधारीत व संकरीत वाण

डाळिंब – गणेश

	<table border="1"> <tr> <td>प्रसारीत वर्ष</td><td>१९५२</td></tr> <tr> <td>संशोधन केंद्राचे नाव</td><td>आर.एफ.आर.एस. गणेशखिंड, पुणे</td></tr> <tr> <td>जमिन</td><td>हलकी ते मध्यम</td></tr> <tr> <td>हवामान</td><td>कोरडे व कमी आर्द्रता</td></tr> </table>	प्रसारीत वर्ष	१९५२	संशोधन केंद्राचे नाव	आर.एफ.आर.एस. गणेशखिंड, पुणे	जमिन	हलकी ते मध्यम	हवामान	कोरडे व कमी आर्द्रता
प्रसारीत वर्ष	१९५२								
संशोधन केंद्राचे नाव	आर.एफ.आर.एस. गणेशखिंड, पुणे								
जमिन	हलकी ते मध्यम								
हवामान	कोरडे व कमी आर्द्रता								
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	--								
प्रती एकर बियाणे	७००								
पिकाचा कालावधी	--								
उत्पादकता	१०.३६								
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	हया जातीची झाडे सदाहरित असतात, चवीला गोड असून एकुण विद्राव्य घटकांचे प्रमाण १४%, आम्लता साधारणत: ०.३५%, फळांचा आकार मध्यम (२७० ग्रॅम), फळांचा रंग पिवळा, त्यावर गुलाबी छटा असतात, दाण्यांचा रंग फिकट गलाबी असून रस गोड असतो								
विशेष उपलब्धी	अवर्षप्रवण परीस्थितीस प्रतिकारक्षम असल्यामुळे कोरडया हवामानात लागवडीस योग्य, तीनही बहारांसाठी उपयुक्त. दाणे काळे पडण्याचे प्रमाण जास्त, खोड कीडा व सुत्रकृमींना लवकर बळी पडणारा तसेच फळांवरील व पानांवरील ठिपकंयाना देखील बळी पडणारा वाण								

डाळिंब – जी-१३७

	<table border="1"> <tr> <td>प्रसारीत वर्ष</td><td>१९८४</td></tr> <tr> <td>संशोधन केंद्राचे नाव</td><td>प्रादेशीक फळ संशोधन केंद्र, गणेशखिंड पुणे</td></tr> <tr> <td>जमिन</td><td>हलकी ते मध्यम</td></tr> <tr> <td>हवामान</td><td>कोरडे व कमी आर्द्रता</td></tr> </table>	प्रसारीत वर्ष	१९८४	संशोधन केंद्राचे नाव	प्रादेशीक फळ संशोधन केंद्र, गणेशखिंड पुणे	जमिन	हलकी ते मध्यम	हवामान	कोरडे व कमी आर्द्रता
प्रसारीत वर्ष	१९८४								
संशोधन केंद्राचे नाव	प्रादेशीक फळ संशोधन केंद्र, गणेशखिंड पुणे								
जमिन	हलकी ते मध्यम								
हवामान	कोरडे व कमी आर्द्रता								
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	--								
प्रती एकर बियाणे	७००								
पिकाचा कालावधी	--								
उत्पादकता	१०.८०								
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	हया जातीची झाडे सदाहरित असतात, फळांचा पृष्ठभाग मऊ, पिवळसर गुलाबी, मध्यम आकाराची फळे (३३० ग्रॅम), आम्लता ०.४५% व बियांचा कठीणपणा १.३५ कि./ सेमी ^२ , दाण्यांचा रंग गणेशपेक्षा किंचित गडद व आकाराने गणेशपेक्षा सरस, एकुण विद्राव्य घटकांचे प्रमाण (१६.४४° ब्रिक्स)								
विशेष उपलब्धी	अवर्षप्रवण परीस्थितीस प्रतिकारक्षम असल्यामुळे कोरडया हवामानात लागवडीस योग्य, तीनही बहारांसाठी उपयुक्त. दाणे काळे पडण्याचे प्रमाण जास्त, खोड कीडा व सुत्रकृमींना लवकर बळी पडणारा तसेच फळांवरील व पानांवरील ठिपकंयाना देखील बळी पडणारा वाण								

फळ पिकांचे सुधारीत व संकरीत वाण

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

डाळिंब- पी-२३

प्रसारीत वर्ष	१९८६-८७
संशोधन केंद्राचे नाव	मफुकृवि., राहुरी
जमिन	हलकी ते मध्यम
हवामान	कोरडे व कमी आर्द्रता
पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	--
प्रती एकर बियाणे	७००
पिकाचा कालावधी	--
उत्पादकता	९.२८
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	मस्कत वाणापासून निवड पद्धतीने विकसीत, फळे आकाराने गोल मध्यम असून (३४० ग्रॅम), फळांचा रंग पिवळसर त्यावर लाल छटा आढळून येतात, दाण्यांचा रंग फीककट गुलाबी असून रस गोड, एकुण विद्राव्य घटकांचे प्रमाण(१६.५०° ब्रिक्स) असते, आम्लता ०.५०%
विशेष उपलब्धी	पाण्याच्या ताणास सहनशिल, अवर्षणप्रवण, कोरडवाहू हवामान व हलक्या जमिनीत लागवडीस योग्य. खोड कीडा व सुत्रकृमींना लवकर बळी पडणारा तसेच फळांवरील व पानांवरील ठिपकंयाना देखील बळी पडणारा वाण.

डाळिंब- पी-२६

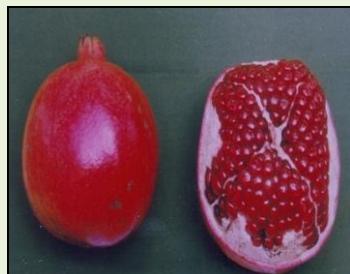
प्रसारीत वर्ष	१९८६-८७
संशोधन केंद्राचे नाव	मफुकृवि., राहुरी
जमिन	हलकी ते मध्यम
हवामान	कोरडे व कमी आर्द्रता
पेरणी/ लागवडीचा कालावधी	--
प्रती एकर बियाणे	७००
पिकाचा कालावधी	--
उत्पादकता	९.८५
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	मस्कत वाणापासून निवड पद्धतीने विकसीत, फळे आकाराने गोड मध्यम असून (३१५ ग्रॅम), फळांचा रंग पिवळसर व त्यावर लाल छटा आढळून येतात, दाण्यांचा रंग फीककट गुलाबी असून रस गोड असतो, एकुण विद्राव्य घटक (१५.५०° ब्रिक्स), आम्लता ०.४५% व बियांचा कठीणपणा १.४२ कि./सेर्वॅर्ड
विशेष उपलब्धी	पाण्याचा ताणास सहनशिल. अवर्षणप्रवण, कोरडवाहू हवामान व हलक्या जमिनीत लागवडीस योग्य. खोड कीडा व सुत्रकृमींना लवकर बळी पडणारा तसेच फळांवरील व पानांवरील ठिपकंयाना देखील बळी पडणारा वाण.

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

डाळिंब- मृदुला

प्रसारीत वर्ष	१९९४
संशोधन केंद्राचे नाव	कोरडवाहू फळ संशोधन केंद्र, मफुकृषि., राहुरी
जमिन	हलकी ते मध्यम
हवामान	कोरडे व कमी आर्द्रता
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	--
प्रती एकर बियाणे	७००
पिकाचा कालावधी	--
उत्पादकता	१०.६२ टन/हे.
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	फळे आकाराने मध्यम (३०० ते ३५० ग्रॅम), फळांचा रंग व दाण्यांचा रंग गडद लाल, बी अतिशय मउ व आकाराने मोठी, फळांची गोडी गणेश जातींच्या फळांसारखीच, फळांचा पृष्ठभाग गडद लाल व चमकदार
विशेष उपलब्धी	दूरच्या बाजारपेठेसाठी व निर्यातीस योग्य, अवर्षणप्रवण व कोरडवाहू हवामानात लागवडीस योग्य

डाळिंब- फुले आरक्ता

प्रसारीत वर्ष	२००३
संशोधन केंद्राचे नाव	कोरडवाहू फळ संशोधन केंद्र, मफुकृषि., राहुरी
जमिन	हलकी ते मध्यम
हवामान	कोरडे व कमी आर्द्रता
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	--
प्रती एकर बियाणे	७००
पिकाचा कालावधी	--
उत्पादकता	२२.०२ टन/हे.
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	झाडे सदाहरित झुट्टुप या प्रकारात मोडत असून, गर्द हिरवी पाने व फांदया काटेरी असतात, फळांचा आकार मध्यम (१८२.७० ग्रॅम), गोड, टपोरे, मृद दाणे वआणि गडद लाल रंगाची साल
विशेष उपलब्धी	अवर्षण ग्रस्त परीस्थितीस प्रतिकारक्षम विरोधक व कोरडया हवामानात लागवडीस योग्य, दुरच्या बाजारपेठेसाठी उपयुक्त

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

डाळिंब – भगवा

	<table border="1"> <tr> <td>प्रसारीत वर्ष</td><td>२००३</td></tr> <tr> <td>संशोधन केंद्राचे नाव</td><td>कोरडवाहू फळ संशोधन केंद्र, मफुकृवि., राहुरी</td></tr> <tr> <td>जमिन</td><td>हलकी ते मध्यम</td></tr> <tr> <td>हवामान</td><td>कोरडे व कमी आर्द्रता</td></tr> </table>	प्रसारीत वर्ष	२००३	संशोधन केंद्राचे नाव	कोरडवाहू फळ संशोधन केंद्र, मफुकृवि., राहुरी	जमिन	हलकी ते मध्यम	हवामान	कोरडे व कमी आर्द्रता
प्रसारीत वर्ष	२००३								
संशोधन केंद्राचे नाव	कोरडवाहू फळ संशोधन केंद्र, मफुकृवि., राहुरी								
जमिन	हलकी ते मध्यम								
हवामान	कोरडे व कमी आर्द्रता								
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	--								
प्रती एकर बियाणे	७००								
पिकाचा कालावधी	--								
उत्पादकता	२२.५० टन/हे.								
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	फळांचा मोठा आकार (४०५-४२० ग्रॅम) गोड टपोरे आणि आकर्षक व मऊ दाणे, चमकदार आकर्षक केशरी रंगाची जाड साल त्यामुळे दुरवरच्या बाजारपेठेसाठी उपयुक्त, इतर वाणांच्या तुलनेत फळांवरील काळे ठिपके व फुलकीडीस कमी बळी पडणारा, उशिरा येणारा वाण (१८० ते १९०) दिवस								
विशेष उपलब्धी	इंटरनल ब्रेकडाउन या विकृतीस विरोधक, युरोपीयन देशांमध्ये निर्यातीस योग्य तसेच देशांतर्गत बाजारपेठांसाठी उपयुक्त								

डाळिंब – फुले भगवा सुपर

	<table border="1"> <tr> <td>प्रसारीत वर्ष</td><td>२०१३</td></tr> <tr> <td>संशोधन केंद्राचे नाव</td><td>कोरडवाहू फळ संशोधन केंद्र, मफुकृवि., राहुरी</td></tr> <tr> <td>जमिन</td><td>हलकी ते मध्यम</td></tr> <tr> <td>हवामान</td><td>कोरडे व कमी आर्द्रता</td></tr> </table>	प्रसारीत वर्ष	२०१३	संशोधन केंद्राचे नाव	कोरडवाहू फळ संशोधन केंद्र, मफुकृवि., राहुरी	जमिन	हलकी ते मध्यम	हवामान	कोरडे व कमी आर्द्रता
प्रसारीत वर्ष	२०१३								
संशोधन केंद्राचे नाव	कोरडवाहू फळ संशोधन केंद्र, मफुकृवि., राहुरी								
जमिन	हलकी ते मध्यम								
हवामान	कोरडे व कमी आर्द्रता								
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	--								
प्रती एकर बियाणे	७००								
पिकाचा कालावधी	--								
उत्पादकता	२२.६५								
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	फळ मध्यम आकाराचे (२७१.०० ते २९९.०० ग्रॅम), फळांवर चकाकी व आकर्षक गर्द रंगाची साल, जाड साल (३.५० मि.मी.) अँन्थोसायनिनचे प्रमाण ५३.१२ मिग्र/१०० ग्रॅम, फळांमध्ये रसाचे प्रमाण भरपूर (५१.३४) टक्के, काढणीचा कालावधी – १७७.६० दिवस								
विशेष उपलब्धी	आकर्षक व चमकदार सालीमुळे जास्त मागणी, गर्द लाल व आकर्षक दाणे, निर्यातीसाठी तसेच देशीय बाजारपेठेसाठी उपयुक्त								

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

डाळिंब- फुले अनारदाना

	<p>प्रसारीत वर्ष २०१५ संशोधन केंद्राचे नाव कोरडवाहू फळ संशोधन केंद्र, मफुकृषि., राहुरी जमिन हलकी ते मध्यम हवामान कोरडे व कमी आर्द्रता</p>
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	--
प्रती एकर बियाणे	७००
पिकाचा कालावधी	--
उत्पादकता	१५.१७
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	फळ जास्त आंबट (आम्लता ४.१८%) एकुण विद्राव्य घटक ९४.५५%, दाणे कठीण कठीणपणा - १.५१ कि.ग्रॅ/सेमी., आकर्षक गर्द लाल रंगाचे टपोरे दाणे फळांचा आकार मध्यम २७८.५३ ग्रॅम, फळांचा रंग आकर्षक लाल, अनारदान्याचा उतारा १३.९५%, अनारदाण्याचे उत्पादन १.१७ टन/हे., अनारदान्यासाठी उत्तम
विशेष उपलब्धी	प्रक्रीयायुक्त पदार्थ अनारदाना तयार करण्यासाठी उपयुक्त. भरपूर व्हीटामीन सी व मीनरल्स, अधिक आंबट व गर्द लाल दाण्यांमुळे अनारदान्यासाठी मागणी

सिताफळ - फुले पुरंदर (जे.डब्ल्यू.सी.-१)

	<p>प्रसारीत वर्ष २०१४ संशोधन केंद्राचे नाव कोरडवाहू फळ पिके (अंजिर व सिताफळ), जाधाव वाडी, जि.पुणे जमिन हलकी ते मध्यम हवामान उष्ण व कोरडे, सौम्य हिवाळा</p>
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	जून-जुलै
प्रती एकर बियाणे	४ x ४ हलक्या ते मध्यम जमिनीसाठी (२५० झाडे/एकर) ५ x ५ भारी जमिनीसाठी (१६० झाडे/एकर)
पिकाचा कालावधी	बहुवर्षीय
उत्पादकता	५०.९० किलो/झाड
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	फळे आकर्षक आणि आकाराने मोठी (३६६.१७ ग्रॅम), फळातील बियांची संध्या कमी (३८.३५), गरातील पाकव्या पांढरशुभ्र, पाकव्यांची संख्या अधिक, गरघट्या, रवाळ, स्वादिष्ट आणि अल्हाहदाय, फळातील गराचे प्रमाणा (४७.८२ टक्के)

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

सिताफळ - फुले जानकी (संकरीत)

	<table border="1"> <tr> <td>प्रसारीत वर्ष</td><td>२०१७</td></tr> <tr> <td>संशोधन केंद्राचे नाव</td><td>कोरडवाहू फळ संशोधन केंद्र, मफुकृषि., राहुरी</td></tr> <tr> <td>जमिन</td><td>हलकी ते मध्यम</td></tr> <tr> <td>हवामान</td><td>कोरडवाहू विभागात</td></tr> </table>	प्रसारीत वर्ष	२०१७	संशोधन केंद्राचे नाव	कोरडवाहू फळ संशोधन केंद्र, मफुकृषि., राहुरी	जमिन	हलकी ते मध्यम	हवामान	कोरडवाहू विभागात
प्रसारीत वर्ष	२०१७								
संशोधन केंद्राचे नाव	कोरडवाहू फळ संशोधन केंद्र, मफुकृषि., राहुरी								
जमिन	हलकी ते मध्यम								
हवामान	कोरडवाहू विभागात								
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	--								
प्रती एकर बियाणे	४००								
पिकाचा कालावधी	--								
उत्पादकता	०९								
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	झाडे निमपसरी व गर्द हिरव्या रंगाची पालवी, फळांचा आकार मोठा (३१२.७१ ग्रॅम), झाडावर सरासरी फळांची संख्या ५७.५७, फळे उभट गोल व पोपटी रंगाची, फळांवरील डोंळे फुगीर, भरपूर गर (५८.९६%), गराचा रंग दुधाळ पांढरा व गर मऊ								
विशेष उपलब्धी	मोठया आकाराची फळे, अधिक गर व कमी बीया, अधिक उत्पादन क्षमता								

अंजीर - फुले राजेवाडी (जे.डब्ल्यू.एफ.६)

	<table border="1"> <tr> <td>प्रसारीत वर्ष</td><td>२०१५</td></tr> <tr> <td>संशोधन केंद्राचे नाव</td><td>कोरडवाहू फळ पिके (अंजिर व सिताफळ), जाधाव वाडी, जि.पुणे</td></tr> <tr> <td>जमिन</td><td>हलकी ते मध्यम</td></tr> <tr> <td>हवामान</td><td>उष्ण व कोरडे</td></tr> </table>	प्रसारीत वर्ष	२०१५	संशोधन केंद्राचे नाव	कोरडवाहू फळ पिके (अंजिर व सिताफळ), जाधाव वाडी, जि.पुणे	जमिन	हलकी ते मध्यम	हवामान	उष्ण व कोरडे
प्रसारीत वर्ष	२०१५								
संशोधन केंद्राचे नाव	कोरडवाहू फळ पिके (अंजिर व सिताफळ), जाधाव वाडी, जि.पुणे								
जमिन	हलकी ते मध्यम								
हवामान	उष्ण व कोरडे								
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	जून-जुलै								
प्रती एकर बियाणे	५ x ५ मी. (१६० झाडे/एकर) किंवा ४.५ x ३ मी. (२९६ झाडे/एकर)								
पिकाचा कालावधी	बहुवर्षीय								
उत्पादकता	८६ किलो/झाड								
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	मोठ्या आकाराची फळे, खाड्या आणि मिठा बहारासाठी योग्य, आकर्षक अंजीरी रंगाची जाड सालीची फळे, गुलाबी रंगाच्या प्रक्रियायुक्त पदार्थासाठी उपयुक्त, तांबेरा रोग तसेच किंडींना मध्यम प्रतिकारक								

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

आंबा – साई सुगंध (संकरीत)

	प्रसारीत वर्ष संशोधन केंद्राचे नाव जमिन हवामान	१९९८ उद्यानविद्या विभाग, मफुकृषि, राहुरी मध्यम ते भारी प्रतीची, १.५ ते २.० सेमी. खोल, पाण्याचा चांगला निचरा होणारी, जमिनीचा सामू ६.५ ते ७.५ आंबा उत्पादनासाठी १० ते ४५ अंश से. तापमान, उष्ण व दमट हवामान चांगले मानवते. मध्यम पाऊस व चांगल्या स्वच्छ प्रकाशात या पिकाची वाढ उत्तम होते. सरासरी तापमान २४ ते २७ अंश डिग्री से.
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	पावसाळ्याच्या सुरुवातीला १० x १० मी. अंतरावर लागवड	
प्रती एकर बियाणे	४० कलमे	
पिकाचा कालावधी	बहुवर्षिय	
उत्पादकता	१००० ते ३००० फळे प्रती झाड	
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	फळांना तोतापूरी आणि केशर यातून विकसीत, वर्षाआड फळधारणा होते, पिकलेली फळे सोनेरी पिवळसर दिसतात, फळे मध्यम आकाराची, फळांचे सरासरी वजन ३८० ग्रॅम, आम्लता ०.२३ टक्के, चवीला गोड व मधुर फळे	
विशेष उपलब्धी	फळे कापून खाण्यास व निर्यातीसाठी उत्तम	

आंबा – फुले अभिसूती (जी.के.पी.एम.५)

	प्रसारीत वर्ष संशोधन केंद्राचे नाव जमिन हवामान	२०१४ राकृसंप्र, गणेशखिंड, पुणे हलकी ते मध्यम उष्ण व कोरडे
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	जून-जुलै	
प्रती एकर बियाणे	५ x ५ मी. (१६० झाडे/एकर) किंवा ९ x ९ मी. (५० झाडे/एकर)	
पिकाचा कालावधी	बहुवर्षिय	
उत्पादकता	४५-५० किलो/झाड	
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	उत्तम प्रतिच्या लोच्यासाठी आंबा, झाडाची वाढ पसरट, उशीरा फुलोरा व कैरी जून-जुलैत तयार होते, फळे हिरवी आणि जाड सालीची, फळातील गराचे प्रमाण जास्त आणि पांढराशुभ्र, कोईचा आकार लहान, फळातील आम्लता ३.०० ते ३.३० टक्के, झाडावतील फळांची संख्या १३५-२८०, फळांचे वजन २४० ते २५० ग्रॅम	

फळ पिकांचे सुधारीत व संकरीत वाण

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

पपई – फुले विजया (जी.के.पी.एस.-२-७)

प्रसारीत वर्ष	२०१८
संशोधन केंद्राचे नाव	राष्ट्रीय कृषि संशोधन प्रकल्प, गणेशखिंड, पुणे
जमिन	उत्तम निच-याची, ४० सेमी खोल व सुपीक
हवामान	उष्ण कटिबंधीय, २५ ते ३० डिग्री सं. तापमान, १५०० मिमी. वार्षिक पर्जन्यमान
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	जून-जुलै, स्पॉट्बर-ऑक्टोबर किंवा फेब्रुवारी
प्रती एकर बियाणे	१५-२० ग्रॅम
पिकाचा कालावधी	१५ ते १७ महिने
उत्पादकता	७५ ते ८० मे.टन/हे.
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	पपया रिंग स्पॉट या विषाणूजन्य रोगास प्रतिकारक्षम

कागदी लिंबू – साई शरबती

प्रसारीत वर्ष	१९९४
संशोधन केंद्राचे नाव	फळ संशोधन प्रकल्प, मफुकृवि, राहुरी
जमिन	मध्यम काळी, पाणयाचा निचरा होणारी व सुपीक
हवामान	उष्ण, तापमान १० ते ४० डिग्री सं.ग्रे.
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	बहवर्षीय
प्रती एकर बियाणे	१११ रोपे (६ बाय ६मी. अंतरासाठी)
पिकाचा कालावधी	बहवर्षीय पीक
उत्पादकता	४६.९० टन/हेक्टर/वर्ष
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	उत्पादन-४६.९० टन/हेक्टर/वर्षी, फळाचे वजन-४९.८७ ग्रॅम, रसाचे प्रमाण-५४.५१ टक्के, सालीची जाडी-१.५२ मी.मी, उन्हाळी उत्पादन -२४.४७ टक्के, बी/फळ-६.९६, अंडाकृती एकसारखी आकाराची आणि पातळ सालीची फळे, कँकर आणि ट्रिस्टेज्ञासाठी सहनशील
विशेष उपलब्धी	महाराष्ट्रासाठी लागवडीस शिफारस

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

कागदी लिंबू - फुले सरबती

प्रसारीत वर्ष	२००८
संशोधन केंद्राचे नाव	फळ संशोधन प्रकल्प, मफुकृषि, राहुरी
जमिन	मध्यम काळी, पाणयाचा निचरा होणारी व सुपीक
हवामान	उष्ण, तापमाण १० ते ४० डिग्री सें.ग्रे.
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	बहुवर्षीय
प्रती एकर बियाणे	१११ रोपे (६ बाय ६मी. अंतरासाठी)
पिकाचा कालावधी	बहुवर्षीय पीक
उत्पादकता	५२.१९ टन/हेक्टर/वर्ष
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	उत्पादन-५२.१९ टन/हेक्टर/वर्षी, फळाचे वजन-४९.७७ ग्रॅम, रसाचे प्रमाण-५२.५२ टक्के, सालीची जाडी-१.९५ मी.मी., उन्हाळी उत्पादन -२५.४२ टक्के, लवकर बहार-३-या वर्षांपासून, झाडाचे आकारमान-८६.५० घनमीटर, रोग व किडीस जादा सहनशील विशेषता सिट्रस कँकर
विशेष उपलब्धी	महाराष्ट्रासाठी लागवडीस शिफारस

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

मोसंबी - फुले मोसंबी

प्रसारीत वर्ष	२००८
संशोधन केंद्राचे नाव	फळ संशोधन प्रकल्प, मफुकृषि, राहुरी
जमिन	मध्यम काळी, पाण्याचा निचरा होणारी व सुपीक
हवामान	उष्ण, तापमाण १० ते ४० डिग्री सें.ग्रे.
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	बहुवर्षीय
प्रती एकर बियाणे	१११ रोपे (६ मी. x ६मी. अंतरासाठी)
पिकाचा कालावधी	बहुवर्षीय पीक
उत्पादकता	२०.१२ टन/हेक्टर/वर्ष
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	उत्पादन-२०.१२टन/हेक्टर/वर्षी, फळाचे वजन-२४०.१६ ग्रॅम, रसाचे प्रमाण-४७.३७ टक्के, आम्लता -०.४० टक्के, विद्राव्य घटक-९.६६डिग्री बिक्स, एकूण शर्करा-६.९८ टक्के, झाडाचे आकारमान-२७.०३ घनमीटर, रोग व किडीस जास्त सहनशील
विशेष उपलब्धी	महाराष्ट्रासाठी लागवडीस शिफारस

मोसंबी- फुले रसिका (सिलेक्शन नं. ७)

प्रसारीत वर्ष	२०२५
संशोधन केंद्राचे नाव	अ.भा.स. फळे संशोधन प्रकल्प, मफुकृषि, राहुरी
जमिन	मध्यम काळी, पाण्याचा निचरा होणारी व सुपीक
हवामान	समशितोष्ण
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	बहुवर्षीक
प्रती एकर बियाणे	१११ रोपे (६ बाय ६ मी. अंतरासाठी)
पिकाचा कालावधी	बहुवर्षीक पीक
उत्पादकता	५८.३१ टन / हे. (१६.१५ कि/झाड)
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	ग्रीनींग रोगास मध्यम प्रतिकारक, रसाचे जास्त प्रमाण - ५१.३० %, एकूण विद्राव्य घटक (ब्रिक्स)- १०.८१, जीवनसत्त्व- क - ५३.१० मि.ली. ग्रॅम/१०० मिली रस, कमी आम्लता (०.३६ %)
विशेष उपलब्धी	पश्चिम महाराष्ट्रात लागवडीसाठी शिफारस

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

केळी – फुले प्राईड

प्रसारीत वर्ष	२०१८
संशोधन केंद्राचे नांव	कृषि संशोधन केंद्र, जळगाव
जमिन	मध्यम काळी
हवामान	उष्ण कटिबंधीय मान्सून
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	जून, ऑक्टोबर व फेब्रुवारी
प्रती एकर बियाणे	१७७९ झाडे प्रति एकर
पिकाचा कालावधी	३२० दिवस
उत्पादकता	९७
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	अत्यंत बुटका, ग्रॅडनैन पेक्षा २ महिने लवकर, १०० टक्के घट काढणी, झाडे उन्मळून पडण्यास प्रतिकारक, सिगाटोका करपा रोगास सहनशील
विशेष उपलब्धी	१९ महिन्यात एक मुख्ख पिक व एक खोडवा घेणे शक्य होते

बोर – फुले शबरी

प्रसारीत वर्ष	२०१९
संशोधन केंद्राचे नांव	विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, सोलापूर
जमिन	हलकी ते मध्यम, पाण्याचा उत्तम निचरा होणारी, सामू ५.५ ते ८.०
हवामान	उष्ण आणि समशीतोष्ण
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	जुन-जूलै
प्रती एकर बियाणे	२७८ प्रति हेक्टरी (६×६ मी. अंतरावर)
पिकाचा कालावधी	बहुवर्षिक
उत्पादकता	२६ किलो प्रति झाड प्रती वर्ष
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	झाडे निम पसरी व गर्द हिरव्या रंगाची पालवी, फुलधारणा ते काढणीचा कालावधी १५०-१७५ दिवस, फळे (५.५२ ग्रॅम) मध्यम आकाराची, फळांचा आकर्षक पिवळसर-हिरवा रंग, अंडाकृती आकार व मज़सर पृष्ठभाग, प्रत, आकार, उत्पादन, आंबट-गोड चव आणि टिकवणक्षमता यावरून स्विकार्यता, फळ पोखरणारी अळी आणि भुरी रोगास सहनशील.
विशेष उपलब्धी	महाराष्ट्र राज्यात लागवडीकरीता शिफारस

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

पेरु – फुले अमृत

 Pimple - 1	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">प्रसारीत वर्ष</td><td style="padding: 5px;">२०२१</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">संशोधन केंद्राचे नांव</td><td style="padding: 5px;">विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, गणेशखिंड, पुणे</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">जमिन</td><td style="padding: 5px;">पाण्याचा निचरा होणारी मध्यम ते हलक्या प्रतीची</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">हवामान</td><td style="padding: 5px;">उष्ण आणि समशीतोष्ण</td></tr> <tr> <td colspan="2" style="padding: 5px; text-align: center;">जून-जुलै</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">प्रती एकर बियाणे</td><td style="padding: 5px;">१६६६ झाडे/ हे. घन लागवडीसाठी ३ मी x २ मी अंतर ठेवावे</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">पिकाचा कालावधी</td><td style="padding: 5px;">बहुवर्षिक</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">उत्पादकता</td><td style="padding: 5px;">१२.७६ कि./ झाड व २१.२७ टन/ हे.</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">वैशिष्ट्य/ गुणधर्म</td><td style="padding: 5px;">मध्यम आकाराची फळे (२१०.६७-२२२.२३ ग्रॅम), लाल रंगाचा गर, फळाची साल चमकदार व गुळगुळीत, खाण्यायोग्य पक्षतेची फळे हिरवट पिवळसर रंगाची, फळाच्या सालीची जाडी (१.०३ सें.मी.), बियांचा कठीणपणा- मध्यम मजू, एकुण घन पदार्थ ११.७६° ब्रिक्स, आम्लता ०.३२%, ऐस्कॉर्बिक आम्ल (२०६.४१ मि. ग्रॅम प्रती १०० ग्रॅम), लायकोपेन रंगद्रव (४.८३ मि. ग्रॅम प्रती १०० ग्रॅम),</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">विशेष उपलब्धी</td><td style="padding: 5px;">महाराष्ट्र राज्यात लागवडीकरीता शिफारस</td></tr> </table>	प्रसारीत वर्ष	२०२१	संशोधन केंद्राचे नांव	विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, गणेशखिंड, पुणे	जमिन	पाण्याचा निचरा होणारी मध्यम ते हलक्या प्रतीची	हवामान	उष्ण आणि समशीतोष्ण	जून-जुलै		प्रती एकर बियाणे	१६६६ झाडे/ हे. घन लागवडीसाठी ३ मी x २ मी अंतर ठेवावे	पिकाचा कालावधी	बहुवर्षिक	उत्पादकता	१२.७६ कि./ झाड व २१.२७ टन/ हे.	वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	मध्यम आकाराची फळे (२१०.६७-२२२.२३ ग्रॅम), लाल रंगाचा गर, फळाची साल चमकदार व गुळगुळीत, खाण्यायोग्य पक्षतेची फळे हिरवट पिवळसर रंगाची, फळाच्या सालीची जाडी (१.०३ सें.मी.), बियांचा कठीणपणा- मध्यम मजू, एकुण घन पदार्थ ११.७६° ब्रिक्स, आम्लता ०.३२%, ऐस्कॉर्बिक आम्ल (२०६.४१ मि. ग्रॅम प्रती १०० ग्रॅम), लायकोपेन रंगद्रव (४.८३ मि. ग्रॅम प्रती १०० ग्रॅम),	विशेष उपलब्धी	महाराष्ट्र राज्यात लागवडीकरीता शिफारस
प्रसारीत वर्ष	२०२१																				
संशोधन केंद्राचे नांव	विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, गणेशखिंड, पुणे																				
जमिन	पाण्याचा निचरा होणारी मध्यम ते हलक्या प्रतीची																				
हवामान	उष्ण आणि समशीतोष्ण																				
जून-जुलै																					
प्रती एकर बियाणे	१६६६ झाडे/ हे. घन लागवडीसाठी ३ मी x २ मी अंतर ठेवावे																				
पिकाचा कालावधी	बहुवर्षिक																				
उत्पादकता	१२.७६ कि./ झाड व २१.२७ टन/ हे.																				
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	मध्यम आकाराची फळे (२१०.६७-२२२.२३ ग्रॅम), लाल रंगाचा गर, फळाची साल चमकदार व गुळगुळीत, खाण्यायोग्य पक्षतेची फळे हिरवट पिवळसर रंगाची, फळाच्या सालीची जाडी (१.०३ सें.मी.), बियांचा कठीणपणा- मध्यम मजू, एकुण घन पदार्थ ११.७६° ब्रिक्स, आम्लता ०.३२%, ऐस्कॉर्बिक आम्ल (२०६.४१ मि. ग्रॅम प्रती १०० ग्रॅम), लायकोपेन रंगद्रव (४.८३ मि. ग्रॅम प्रती १०० ग्रॅम),																				
विशेष उपलब्धी	महाराष्ट्र राज्यात लागवडीकरीता शिफारस																				

चिंच – फुले श्रावणी (आरएचआरटी-१४)

	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">प्रसारीत वर्ष</td><td style="padding: 5px;">२०२१</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">संशोधन केंद्राचे नांव</td><td style="padding: 5px;">मफुकृषि, राहुरी</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">जमिन</td><td style="padding: 5px;">पाण्याचा निचरा होणारी मध्यम ते हलक्या प्रतीची</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">हवामान</td><td style="padding: 5px;">उष्ण आणि समशीतोष्ण</td></tr> <tr> <td colspan="2" style="padding: 5px; text-align: center;">जून-जुलै</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">पेरणी / लागवडीचा कालावधी</td><td style="padding: 5px;">जून-जुलै</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">प्रती एकर बियाणे</td><td style="padding: 5px;">१०० झाडे/ हे. लागवडीसाठी १० मी x १० मी अंतर ठेवावे</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">पिकाचा कालावधी</td><td style="padding: 5px;">बहुवर्षिक</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">उत्पादकता</td><td style="padding: 5px;">अधिक फळ उत्पादन ७८.४४ कि./ झाड व २९.७३ टन/ हे.</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">वैशिष्ट्य/ गुणधर्म</td><td style="padding: 5px;">चवीला मध्यम गोड (३४.७८° ब्रिक्स), गराचे प्रमाण भरपूर (६२.२३%), नियमित फळधारणा, फळांचा आकार मोठा (एका फळाचे वजन २६.८६ ग्रॅम), झाडे निमपसरी</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">विशेष उपलब्धी</td><td style="padding: 5px;">महाराष्ट्र राज्यासाठी प्रसारीत</td></tr> </table>	प्रसारीत वर्ष	२०२१	संशोधन केंद्राचे नांव	मफुकृषि, राहुरी	जमिन	पाण्याचा निचरा होणारी मध्यम ते हलक्या प्रतीची	हवामान	उष्ण आणि समशीतोष्ण	जून-जुलै		पेरणी / लागवडीचा कालावधी	जून-जुलै	प्रती एकर बियाणे	१०० झाडे/ हे. लागवडीसाठी १० मी x १० मी अंतर ठेवावे	पिकाचा कालावधी	बहुवर्षिक	उत्पादकता	अधिक फळ उत्पादन ७८.४४ कि./ झाड व २९.७३ टन/ हे.	वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	चवीला मध्यम गोड (३४.७८° ब्रिक्स), गराचे प्रमाण भरपूर (६२.२३%), नियमित फळधारणा, फळांचा आकार मोठा (एका फळाचे वजन २६.८६ ग्रॅम), झाडे निमपसरी	विशेष उपलब्धी	महाराष्ट्र राज्यासाठी प्रसारीत
प्रसारीत वर्ष	२०२१																						
संशोधन केंद्राचे नांव	मफुकृषि, राहुरी																						
जमिन	पाण्याचा निचरा होणारी मध्यम ते हलक्या प्रतीची																						
हवामान	उष्ण आणि समशीतोष्ण																						
जून-जुलै																							
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	जून-जुलै																						
प्रती एकर बियाणे	१०० झाडे/ हे. लागवडीसाठी १० मी x १० मी अंतर ठेवावे																						
पिकाचा कालावधी	बहुवर्षिक																						
उत्पादकता	अधिक फळ उत्पादन ७८.४४ कि./ झाड व २९.७३ टन/ हे.																						
वैशिष्ट्य/ गुणधर्म	चवीला मध्यम गोड (३४.७८° ब्रिक्स), गराचे प्रमाण भरपूर (६२.२३%), नियमित फळधारणा, फळांचा आकार मोठा (एका फळाचे वजन २६.८६ ग्रॅम), झाडे निमपसरी																						
विशेष उपलब्धी	महाराष्ट्र राज्यासाठी प्रसारीत																						

महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी

विद्यापीठाने निर्मिती केलेले सुधारित व संकरीत वाणाबद्दल सर्व समावेशक व सविस्तर माहिती

जांभूळ - फुले नीलकंठ (आरएचआरजे -७/१)

प्रसारीत वर्ष	२०२५
संशोधन केंद्राचे नाव	अ.भा.स. कोरडवाहू फळे संशोधन प्रकल्प, मफुकृषि, राहुरी
जमिन	पाण्याचा निचरा होणारी मध्यम ते हलक्या प्रतीची
हवामान	उष्ण आणि समशितोष्ण
पेरणी / लागवडीचा कालावधी	जून-जुलै
प्रती एकर रोपे	४०
पिकाचा कालावधी	बहुवार्षिक
उत्पादकता	११२.७० किलो / झाड, सरासरी फळांचे वजन २०.९८ ग्रॅम
वैशिष्ट्य / गुणधर्म	मोळ्या आकाराची फळे (जाडी -२.७७ से.मी., लांबी- ४.९० से.मी.), एकूण विद्राव्य घटक (१९.१५° ब्रिक्स), गराचे जास्त प्रमाण (८४.७१ %), टिकवण क्षमता- ३ दिवस
विशेष उपलब्धी	पश्चिम महाराष्ट्रात लागवडीसाठी शिफारस